

Zpověď farářky

Martina Viktorie Kopecká

mladá fronta

Zpověď farářky

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.mf.cz
www.albatrosmedia.cz

MLADÁ FRONTA

Martina Viktorie Kopecká

Zpověď farářky – e-kniha

Copyright © Albatros Media a. s., 2023

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS MEDIA

Zpověď farářky

Zpověď farářky

Martina Viktorie Kopecká

mladá fronta

Text © Martina Viktorie Kopecká, 2023
Interview © Tomáš Novotný, 2023
Illustrations © Monika Pavlovičová, 2023
Photographies © Lukáš Bíba, 2023

ISBN tištěné verze 978-80-204-6207-7
ISBN e-knihy 978-80-204-6216-9 (1. zveřejnění, 2023) (epub)
ISBN e-knihy 978-80-204-6217-6 (1. zveřejnění, 2023) (mobi)
ISBN e-knihy 978-80-204-6215-2 (1. zveřejnění, 2023) (ePDF)

Věnováno

*Pandě, rodičům, celé církevní rodině, paní primárce Mirce
a všem, kteří se chtějí ptát sami sebe „kdo jsem?“*

Obsah

Bůh mě nenechal tančit samotnou	14
Po každé noci přijde ráno	46
Silnější než smrt	80
Přála bych si vědět	108
Bud'vůle tvá	138
Řekni jen slovo a má duše bude uzdravena	172
Díky, Bože, že jsem žena!	200
Najít klíče od věků	234

Ptáček ve světle žluté klínce

Jak už to tak s úvody bývá, vznikají až jako poslední. Dům dávno stojí, ale nemá ještě dveře. Okna byla vsazena, ale uvnitř se ještě nesvítí. Stane se to teprve ve chvíli, kdy vstoupíte vy. Smyslem tohoto mého pozvání je předat vám klíče, které symbolizují důvěru.

Lidé se odedávna chodili vyzpovídat z toho, co je nejen trápilo, ale také spoutávalo pocitem viny. Přicházeli s odhodláním se ke svým myšlenkám a činům před Bohem přihlásit, vyjádřit nad nimi lítost a také rozhodnutí chyby neopakovat. V tomto ohledu mám i já čeho litovat. Třeba toho, že jsem nikdy dřív nesebrala odvahu odpovídat na některé otázky po pravdě nebo toho, že jsem mnohokrát překročila hranici vyčerpání, sloužila nemocná, ve dne v noci a ještě jsem se tvářila, že tohle je pravé hrdinství. Není.

Zpověď farářky vznikala déle a řekla bych i bolestněji než *Deník farářky*. Ale svůj cíl mé zpovídání splnilo, odevzdala jsem své myšlenky, činila upřímné pokání a dotkla se úlevy, která je s tím vším spojena. Tím, co přetrvává, je má radost z Pravdy a z Lásky.

Myšlenka na pravdu, která vítězí, je mnohem starší, než si možná myslíte. Najdeme ji ve Třetí knize Ezdrášově, která není součástí Bible, ale přesto byla často citována. Ve třetí kapitole stojí příběh o hostině u perského krále Dareia. Ten si šel po jídle na chvíli zdřímnout. Když odpočíval, jeho strážci se domluvili, že každý z nich napíše na lístek, co je na světě nejsilnější. Jeden napsal, že nejsilnější je víno. Druhý, že je to král. Třetí, že „silnější jsou ženy, ale nade vším vítězí pravda“. Král se probudil a nechal každého z mladíků svou myšlenku obhájit, třetí chválil Stvořitele a řekl, že „pravda trvá a sílí, žije a prosadí se“.

Tato kniha nevzniká z jakékoliv touhy ukazovat světu, co všechno dovedu, neprahnu po žádném obdivu. Přála bych si, abyste se mnou hledali odpovědi na otázky, kterým máme tendenci se vyhýbat, protože tušíme, že najít řešení těchto hádanek stojí sílu, čas a někdy cestou

přijdeme i o iluze. Smyslem následujících kapitol je pátrat po tom, kým doopravdy jsme. Žít v pravdě a neztrácet čas a sílu přetvářkou. Zjistit, jak se vztahujeme k duchovnímu životu, k druhým, sami k sobě, o co se v životě můžeme opřít. Pokud bych svým příběhem dokázala někomu pomoci přijmout sebe sama a druhé, byť by šlo jen o jednotlivce, pak má smysl jít s kůží na trh.

Otázky, které v roli zpovědníka klade herec Tomáš Novotný, míří k tématu vztahů, důvěry, víry, křehkosti či pomíjivosti. Při našem povídání jsme mysleli na to, že někteří čtenáři se neorientují v církevních obřadech. S Tomášem nás spojuje zájem o člověka, se kterým mluvíme. On v roli herce, který oslovuje své publikum a také své hosty v podcastech, a já jako farářka, která slouží nejen Bohu, ale i lidem. Setkávali jsme se pravidelně v kapli, v kostele a jednou také v pivnici *U Zlatého Tygra*. Do našich diktafonů jsme uložili hodiny hovorů. Díky nim jsem si mnohé uvědomila – když slyšíte sami sebe odpovídat na otázky, které míří téměř nepříjemně na hlubinu, to první, co se vynořuje, je maska. Ta, která nás chrání a do jisté míry charakterizuje navenek. Jenže to důležité se skrývá až za maskou, v tom, co je „měkké a zranitelné“. V tom, co nám nenáleží u druhých soudit a poměřovat s normami a stereotypy. A přesto se to dnes a denně děje, neustále někomu dokazujeme, že jsme dost dobří, chytrí nebo krásní, až zapomeneme, kým jsme a co nás dělá šťastné.

V jednom terapeutickém sezení jsem v mysli uviděla velkou klec. Ošklivou, z bílého kovu, neskladnou. Do téhle klece jsem nakládala úkoly jeden za druhým. Dokud nebyla plná, trápilo mě hodnocení, pocit, že musím víc, rychleji, obětavěji. Rozhlédla jsem se okolo sebe. Kdo mi to píše vysvědčení? Nikdo tu není. Tuhle klec plním pro sebe. Plním ji sebou. Paní terapeutka se zeptala, jestli bych byla ochotna na zkoušku tuhle klec vyměnit za jinou. V hlavě jsem vytvořila box na křečka, který byl vybaven červenou podestou. Ale tahle krabice se mi taky nelíbila. Měla jsem tedy uvažovat o dalších možnostech, jak by mohl můj prostor na úkoly vypadat. A najednou se vynořila světle žlutá klíčka na ptáčka. O takový ušlechtilý domeček by se mi chtělo starat. Nevešlo se toho do něj tolik – vždyť v něm žije ten ptáček, ale o to víc prostoru zbylo na radost, která by mohla s úkoly dokonce

i souviset. Tuhle krásně kovanou zdobenou klíčku bych si pověsila někam ven, aby byla na vzduchu, aby levitovala mezi nebem a zemí a měla kontakt s obojím. Tohle je klíčka na úkoly, kterou chci mít. Už nebudu cpát úkoly hlava nehlava do klece, která nakonec nemá ani klíč a stane se vězením.

Nebudu tím, koho ze mě chtějí mít, budu tou, kterou od Pána Boha jsem.

S veškerou úctou a pokorou
Martina Viktorie

A stylized, handwritten signature in black ink, consisting of a large, sweeping loop followed by a series of smaller, connected strokes that form the name 'Martina Viktorie'.

BŮH MĚ
NENECHAL
TANČIT
SAMOTNOU

Sedím ve své malé šatně, která nemá strop a vlastně ani žádnou velkou budoucnost. Ještě dnes v noci ji dělníci zbourají. Mám na sobě župan s vyšitým jménem a na nohou pantofle, aby mi uschl lak na nehtech. K snídani se podává šampaňské, jako každou sobotu. Znova a znova si v hlavě opakuji kroky a pokaždé to nějak zvořu. Jsem nervózní, a přes-to zvláštním způsobem šťastná. Zatím si neumím dost dobře představit, kde vezmu sílu a odvahu. Ale vím, že si to chci užít. Dnes večer je finále Stardance.

Když se mi zkraje léta roku 2020 ozvala produkce České televize s pozváním do tanečního pořadu, nepotřebovala jsem se dlouho rozmýšlet. Vlastně jsem se nepotřebovala rozmýšlet vůbec. Ale o to delší dobu mi trvalo zvednout telefon a zavolat to mým nadřízeným. V mysli střídal jeden argument druhý, jako když se „v celou“ rozběhnou figury na orloji. Z mého uvažování rozhodně nevysvítalo jasné stanovisko, které praví „necht' farářka tančí!“. Smrt zacinkala a představení bylo u konce ještě dřív, než začalo. Den za dnem jsem telefon rezignovaně odkládala, až jsem nakonec napsala našemu panu biskupovi smsku.

V Bibli je tanec zmíněn více než pětadvacetkrát. Ve Starém zákoně je spojován s oslavami a chválou Boha Hospodina, třeba když král David tančí se schránou, ve které je smlouva Boha s lidem. Král David tančí z čiré radosti. Jasné plusové body, tanec je dobrý, tanec je zbožný! Jenže pak jsem si ten příběh četla dál. Píše se v něm o tom, že z okna scény přihlíží králova žena Míkal, která se za svého tančícího muže stydí a jeho chování jí přijde bláznivé. Výborně, takže už také víme, jak to může dopadnout. A jistě to nelze celé svádět na Míkalinu prudérnost. (1 Paralipomenon 15, 29: *„Když schrána Hospodinovy smlouvy vstupovala do Města Davidova, Míkal, dcera Saulova, se právě dívala z okna. Viděla krále Davida, jak poskakuje a křepčí, a v srdci jím pohrdla.“*)

Další známý výjev je z Nového zákona. Pokud byl Davidův tanec jen ostudou, nad kterou se tolerantnější jen tak pousmějí a mávnou rukou, tak tady je to rovnou fiasko, které není pouze trapné, ale rovnou život ohrožující, a ještě navrch lascivní. Král Herodes má narozeniny a pořádá večírek pro známé. Zábava v plném proudu. Králova

nevlastní dcera zatančí a všem spadne brada. I král je tancem a jeho krásou okouzlen a nabízí dívce, ať požádá o cokoliv. Dívka neví, ale zato její pomstychtivá matka ano. Radí dceři, aby se nespokojila s ničím menším než s hlavou Jana Křtitele. Toho Jana, který má k Herodově vládě a také k jeho manželství jisté výhrady. Král Herodes je sice krutý a naše sympatie si jen těžko získá, ale osobnost Jana Křtitele a jeho autoritu kupodivu respektuje. Přání jeho nevlastní dcery ho zaskočí a zarmoutí. Ale přeci před zraky místní smetánky necouvne a nevezme své slovo zpátky. A tak leží hlava Jana Křtitele o pár chviliek později na stříbrném podnose u dívčiných nohou. Tématu se chopili mnozí umělci, v mnoha verzích ztvárnili tanečníci Salome, kterak provozuje své umění víceméně nahatá.

Pan biskup na mou zprávu odpovídá telefonním hovorem obratem. Není cesty zpět. Mluvíme spolu o tom, co všechno účast v pořadu zahrnuje, a vyslechnu celý vějíř postřehů, které mě ani nenapadly. Kývám, rozumím a předpokládám jasný závěr. Salome, pěkně děkuji, nepotřebujeme. Ale jak jsem si už mohla dřív vyzkoušet a zažít v praxi, můj nadřízený – se kterým máme ještě vyššího společného šéfa v nebesích – nakonec projeví důvěru, vysloví slova podpory, já překvapeně poděkuju, rozloučím se a zavěším.

Uběhl rok a na tiskové konferenci budou vyhlášována jména soutěživých a tanečníků. Jako prvního jsem potkala Tomáše Vernera v dokonalém obleku, v těsném závěsu za mnou přiváží řidič Zdeňka Godlu, který neustále opakuje, že nevěděl, že se bude muset učit tolik tanců. Zatím nevím, ke kterému tanečnímu partnerovi patřím, ale jen co přijdu domů, mám v mailu zprávu od nějakého dotčeného pána, který to celé sledoval v přímém přenosu a „skutečně nechápe, jak si farářka může nechat říkat hvězda“. Tímto oznámením, které nikterak nekoreluje s realitou, rozuměj: vážně mi nemusíte říkat „hvězdo“, začíná proces, který mě nesmírně obohatí. Long story short. Nejprve chci číst úplně všechno, co o mně a pro mě kdokoliv napíše, a nakonec nečtu už vůbec nic, a pokud ano, tak mi z toho nelezou plačící oči z důlků, byť bych se zrovna dozvěděla nějakou zaručenou – a zaručeně šokující „pravdu“ – založenou obvykle na vnitřním neochvějném pocitu a dojmu pisatele.

Na sociálních sítích probíhá tipovací soutěž o složení tanečních párů. Nechává mě to chladnou, neboť nikoho z tanečníků neznám a povědomé je mi pouze jméno Marka Dědika. Ale ten „prý bude tančit s nějakou starší“. Nevím, kdo to měl být, protože jsme tam všechny mladší, ale při tajuplném odhalování a natáčení medailonku zjišťuji, že Marek bude tančit zrovna se mnou. Hodně se směje a hezky voní, takže mi padá kámen ze srdce a po tomto prvotním seznámení jsem připravená nachystat si cvičební úbor a začít.

Nejdřív jdeme kupovat taneční boty. Přicházíme do prodejny, prodávачky jsou na větvi z mistra Dědika, mně jen přišouply komínek bot, at' prý si to vyzkouším. Marek má vybráno raz dva, zato já vůbec netuším, co budu potřebovat. Boty, které se mi aspoň trochu líbí, nemají v mé velikosti, takže беру za vděk Markovou radou a za chvíli si odnáším v sáčku boty na latinu a na standard. Plánujeme tréninky. Já jsem nedočkavá, Marek realistický. Chci trénovat strašně moc.

Představuji si to asi příliš filmově. Vidím Rockyho, jak běží městem a máchá rukama do vzduchu. Střídá ho obraz baleríny, která si zavazuje špičky a protahuje se před vystoupením. Realita je jiná. Běhat jdu do Stromovky, ale asi přepálím tempo, protože jsem za chvíli rudá jako opičí zadek a nutně musím zastavit u Šlechtovky, abych si dala limonádu. Zpátky se šourám s vybitými sluchátky, takže Rocky v mé hlavě doboxoval dřív, než vůbec vlezl do šatny.

Naše první tréninky v České televizi trvají zhruba hodinu, maximálně dvě. Začínáme valčíkem a jivem. Nejde mi ani jedno. Jsem vyděšená. Neumím si představit, že bych měla za tři měsíce stát před kamerou a navštívit diváky v jejich obýváku. Čtvrtého srpna mám nohy rozedřené do krve a podle návodu na internetu se naučím zalepit rány tak, abych mohla aspoň chodit. Dalších pár týdnů chodím všude v žabkách. Napuchlá chodidla nemohu několik dní do bot vůbec narvat. Bota na standardní tance nápadně připomíná mučící nástroj španělské provenience. Lékem na každý puchýř je ovšem náplast Omniplast, kterou tanečnici Kristýně Coufalové doporučoval už její dědeček – nadšený turista, ale to se dozvím až těsně před finále, kdy už boty nedřou, ale zase páchnou tak, že je skoro nelze mít v bytě.

V mnoha pohádkách se objevuje motiv protančených střevíčků. Do dob Stardance nemožná představa, spíše zbytečné přehánění. Ale teď bych o tom procesu mohla hodiny vypravovat. Zatím mám ještě dost sil normálně pracovat, sloužím letní svatby, natáčíme další díly pořadu *Uchem jehly*, vařím, čtu a na taneční zkoušky chodím od metra kilometr pěšky, někdy popoběhnu. Dokonce i na letní pout' do Itálie vyrazím. Po návratu mě čeká natáčení znělky, ve které tančíme v prostoru, který připomíná vnitřek hodinek a my se pohybujeme jako dobře seřízená kolečka. Náš několikaveršinný záběr se natáčí přes dvě hodiny, suma sumárum ale strávíme na Kavčích horách snad tři dny. Poprvé obědvám v tzv. pitevně, což je jídelna pro zaměstnance televize. Abychom se nezprasili v nádherných šatech, dostáváme igelitové zástěrky. Velká paráda. Chybí jen gumové rukavice a čepice na sprchování. Později se stávám pravidelným klientem tohoto občerstvovacího zařízení, nejprve nakupuji iontové nápoje, později dorty se šlehačkou a v posledním měsíci už znám jména prodavaček a normálně chodím na ranní párek s rohlíkem a míchaná vejíčka, protože než doježu po snídani z domova do televize, už mám zase hlad.

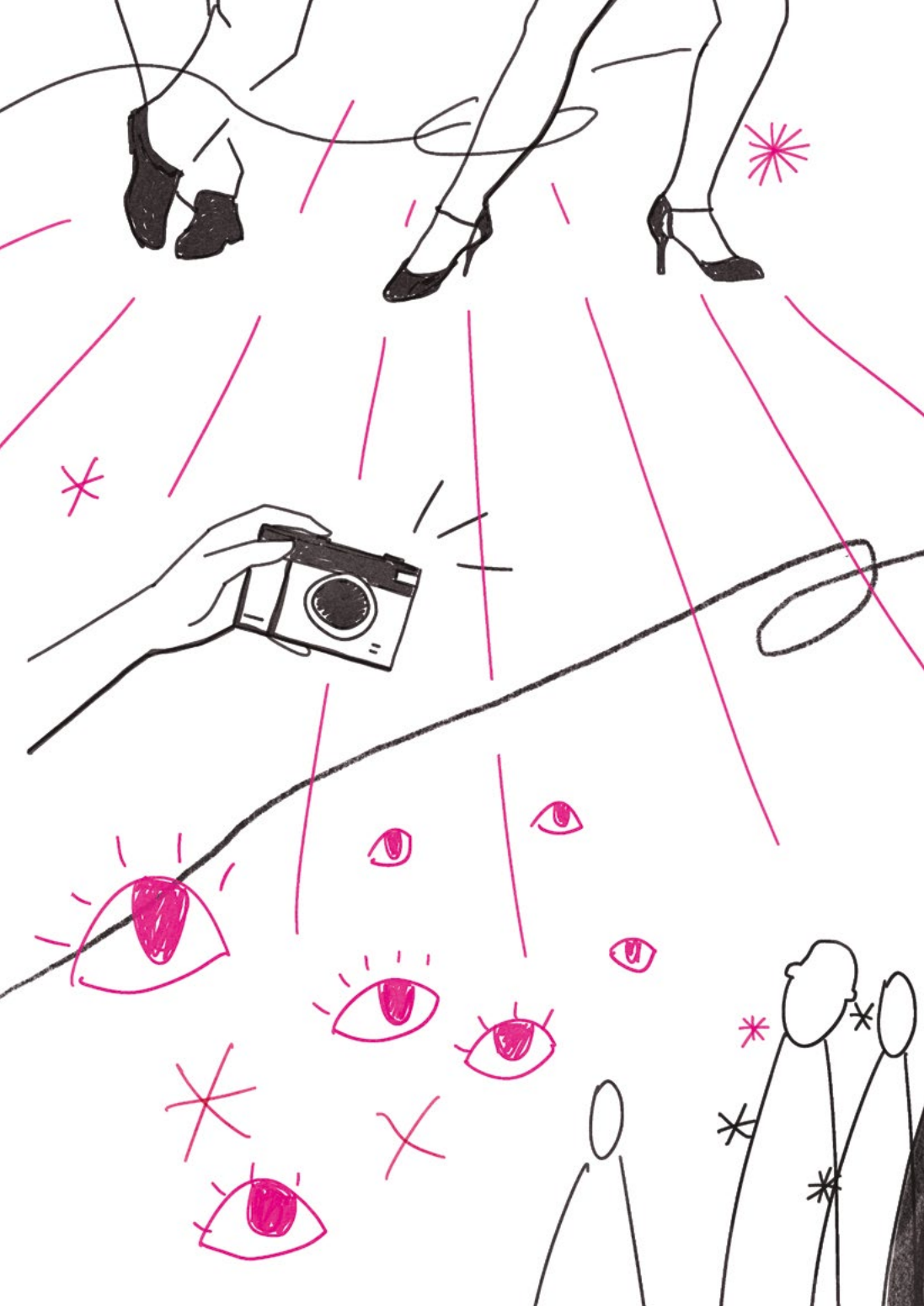
Během natáčení znělky se fotíme na propagační materiály, fotograf, který nápadně připomíná Petera Nagye, nabízí, abychom dali ručičku tam a úsměv zase sem. Jsem přesvědčená, že na záběru vypadám jako zubatý idiot v dlouhých šatech, a myslím, že Marek už toho má taky tak

akorát dost. V té chvíli mi dochází, že všechno doopravdy začíná a že ten vlak nikde nestaví, jede až do cíle. Když dojdou do šatny, uvidím se v zrcadle. Na obličejí mám tunu pudru odstínu „Egyptan“, stejně jako ostatní, náter jsme postupně dostávali všichni, abychom už konečně dotočili závěrečnou scénu i s konfetami a neleskli se u toho. Myslím, že ten záběr nakonec ani nepoužili. Co se ale naší skupině rozhodně nedá upřít, je smysl pro absurdno – glosy Miraie Navrátila a dalších, zejména Zdeňka Godly, mi utkvěly v paměti, žel nejsou úplně materiálem pro knihu z pera farářky.

Měsíc před prvním přímým přenosem se koná tiskovka. A na den přesně vychází má první kniha, *Deník farářky*. Okamžitě čelím spekulacím, že to byl velmi promyšlený tah. Inu, kniha měla vyjít mnohem dříve, ale nakonec jsem byla šťastná, že vůbec spatřila světlo světa. Tímto neochvějným dojmem bulváru začala série věšteb, které okolo pravdy ani neběžely, ale spíš zpestřily svět pochybných plátků. Nedá se s tím bojovat. Nakonec nezabírá ani má slušnost, když se asi pětkrát písemně omluvím, že nejsem kvůli času schopna poskytnout rozhovor, nakonec stejně vyjde, i bez mého přičinění, s těmi nejblbějšími možnými fotkami.

Začínám hubnout, i když jsem v podstatě neustále v procesu konzumace. Nejprve člověk přichází o to, co shodit opravdu nepotřebuje. Trénujeme minimálně dvě hodiny denně, ale zatím ještě vynecháváme neděle, které trávím obvykle od rána do večera v kostele. Vzhledem k tomu, že jsem v tanci pořád solidně nemožná, nelze si dovolit v tréninku polevit. To, co jednu hodinu ani trochu nechápu, natož abych to uměla zatančit, mi nějak přes noc dojde a druhý den je to o fous lepší. Ano, zlepšuju se, ale pořád to není dost. Čím víc bych se nad to měla povznést a prostě jen tancovat a neřešit, tím větší blok se ve mně vytváří. Copak jsem si myslela, že mi všechno půjde hned? Přestávám si pouštět videa profesionálů, přecházím na záznamy BCC Strictly Come Dancing, kde je systém stejný jako ve Stardance. Profesionál tančí s amatérem.

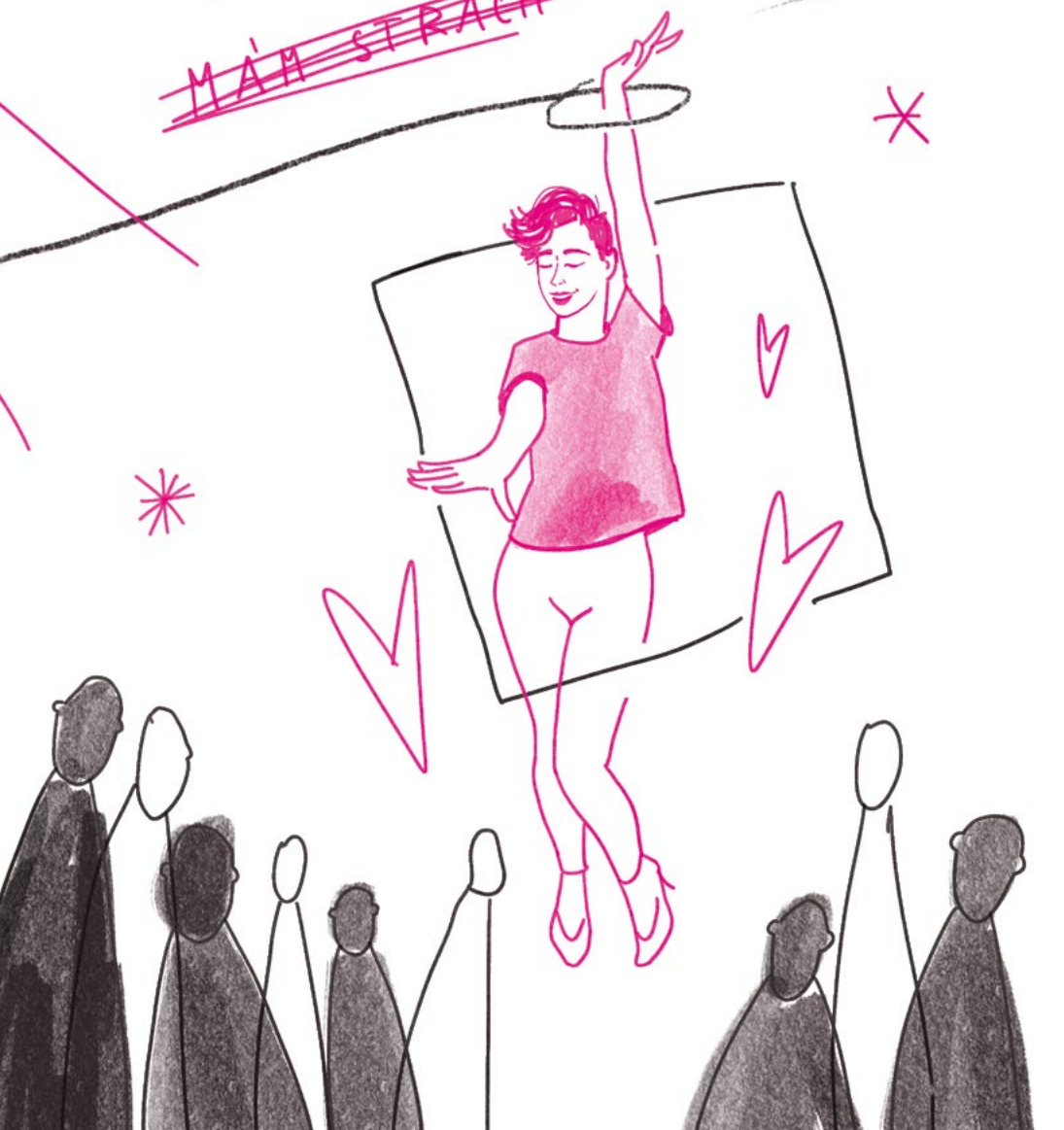
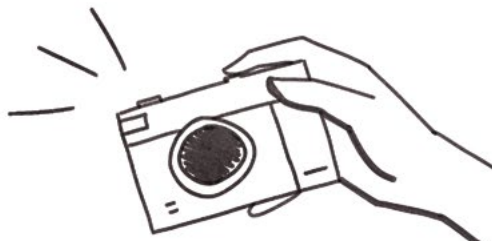
Na druhou stranu, vidět své taneční pokusy na nemilosrdných videích pořízených z mobilu je sice trýznivé, ale edukativně velmi výživné.

NIKDY

DŘÍV JSEM
NETANČILA

~~MÁM STRACH~~

O všem lze dokola diplomaticky mluvit, ale když se už člověk jednou vidí, tak pochopí, v čem je zhruba problém. Pohybová představitivost mi nechybí, vím, co se po mně chce, ale ta realizace je opravdu na úrovni lidoopa. Když už mám konečně dojem, že valčík v mém provedení je valčík a jive je jive, zjišťuju, že je to pořád nekoukatelné. Přitom v hlavě mám dojem, že by mi dali minimálně roli v komparzu muzikálu na Broadwayi. Ale zatím bych tam nemohla ani prodávat lístky.

Rozměr pohybu v mysli a skutečný obraz je asi ten nejpozoruhodnější klam, který jsem během tance zažila. Nelze jen prožívat emoci, a tak nějak zhruba tančit. Všechno musí být přesné, spíš přehnaně přesné, žádný krok navíc, sebemenší zaváhání je vidět. Důkazů o tom, že je Marek skvělý učitel, mám plný mobil. Ta videa bych chtěla okamžitě vymazat, ale připomínají mi propastný rozdíl mezi myšlenkou, pocitem a skutečností, která se posouvá jediné neustálým opakováním, co člověka dovede na hranu. Tu máme každý jinde, ale tajemství je u všech stejné. Znovu. A potom zase.

Opouští mě síla k tomu, abych dělala cokoliv mimo svou práci a nejnnutnější údržbu domova. Přestávám se líčit a nosím jedny džíny. Ohromně se mi tím uleví. Uvědomuju si, kolik času jsem dříve strávila v koupelně. Najednou začíná být mnohem důležitější, abych si dala sprchu a zalepila nohy, malovátka jsou naprosto zbytečná, nebo spíš směšná, když se člověk zpotí jako traktorista během žní. Marka začínám vnímat jako součást své rodiny. Pokud jsem se před prvními tréninky odbíhala převlékat do jiné místnosti, teď už se stačí jen otočit zády a nakonec už se ani nepřevlékám, ráno беру rovnou legíny a triko, přes to kabát a jdu. Ano, tak přicházím také do kostela, kde mám zásobu slušných věcí, abych farníky nevyděsila.

Nikdy dřív jsem netančila. Během tanečních kurzů, které jsem absolvovala v davu svých spolužáků z gymnázia, jsem se naučila zejména, jak se obsloužit během rautu, a dozvěděla jsem se, kdo se komu představuje jako první. Ale že při sambě se vlastně neskáče „přes kopeček“, na to jsem si musela počkat skoro až do finále. Čím víc jsem poslouchala Markovo vyprávění o tanci, o jeho smyslu, tím víc otázek mě napadalo. Tím spíš jsem potom mohla uvidět, že se hrbím i během bohoslužeb a že má gesta nejsou dotažená. Pohyb nás utváří, pohyb je rámem obrazu našeho těla, pohyb dává okolí najevo, jak moc myslíme vážně to, co říkáme. Pohyb je náš podpis. A ten můj se zatím skládal z několika křížků.

V životě jsem to nerozjela na diskotéce. Styděla jsem se tančit i sama před sebou. Možná si klepete na čelo, proč jsem to tedy brala, když jsem tušila, jak těžký úkol mě čeká. Tak já vám to povím. Nestála jsem ani o slávu, ani o peníze. Já jsem se ohromně toužila něco učít – ne nutně „skvěle naučit“, ale chtěla jsem zažít ten pocit, že se každý den ponořím do studia, že budu zápasit sama se sebou, s rytmem, s prostorem, s vlastním studem, s trémou, s bolestí. Nepotřebuji nad tím vším vyhrát a pokořit to. Nechci nikomu „ukázat“. Ale přeji si zažít proces vývoje, chci ucítit své tělo, prozkoumat své možnosti, seznámit se s rytmem svého srdce. Být v přítomnosti. Být „při tom“. V tuto chvíli.

Teď už vím, že pokud budu chtít, najde se čas, síla i učitel. Ten, který byl dán mně, byl bez nadsázky požehnáním. Učitel musí někdy člověku říct, jak si žák opravdu stojí. S Markem jsme se hodně smáli, pomohl mi

